

Buurtactieplan Passart

De Heerlense buurt Passart kampte jarenlang met complexe problemen, waar vertrouwde aanpakken geen grip meer op kregen. Daarom werd in 2009 het Buurtactieplan Passart (BAP) vastgesteld. Het BAP bevat zeven actielijnen en 28 met elkaar samenhangende verbeterprojecten, gericht op wonen, veiligheid, zorg, welzijn, opvoeding, zelfredzaamheid en participatie van bewoners. De veiligheidsaanpak binnen het BAP heet 'Hartslag in de buurt Passart'. Deze samenhangende aanpak focust op de zwaarste problematiek en combineert drie instrumenten: Woonomgevingploeg, Casuïstiekoverleg en Buurtbemiddeling. Deze worden ondersteund met een outreachende aanpak.

DOELSTELLING

Versterking van de eigen kracht van de buurt en bewoners staat centraal binnen het BAP. Er is daarbij uitdrukkelijk gekozen voor een fasering in de aanpak. Doel van de eerste fase was om de inwoners het vertrouwen in hun buurt terug te geven. Dat wil zeggen: eerst werken aan verbetering van de zwaarste problemen op het gebied van leefbaarheid en veiligheid.

Op basis van de uitgangssituatie in 2009, is de aanpak per actielijn uitgewerkt in verschillende doelstellingen en deelprojecten. Per deelproject is het te bereiken resultaat op hoofdlijnen geformuleerd.

Er is bewust niet gekozen voor SMART-geformuleerde doelstellingen om nóg flexibeler op de vraag van bewoners in te kunnen spelen.

WERKZAME BESTANDDELEN

Het deelproject Hartslag in de buurt Passart zorgt dat de verschillende organisaties die actief zijn in de buurt, elkaar vertrouwen en informatie delen. Om het

vertrouwen in de overheid terug te winnen, wordt primair ingezet op repressie. Daarbij is de balans tussen repressie en preventie echter wel een voorwaarde. De eerder in het centrum van Heerlen toegepaste methodiek om drugs- en prostitutieoverlast terug te dringen, stond daarbij model. Belangrijk aspect in deze methodiek is dat uitdrukkelijk is gekozen voor een centrale gemeentelijke regierol, balans tussen repressie en preventie en ketensamenwerking tussen de partijen.

Hartslag in de buurt Passart richt zich niet alleen op de veiligheidsproblemen in het publieke domein, maar komt ook achter de voordeur.

DOELGROEP EN CONTEXT

Het project richt zich op Passart, een buurt met ongeveer 2500 bewoners die voor 95 procent in huurwoningen wonen. Bij aanvang van het BAP was er sprake van een bovengemiddelde concentratie van problemen op het gebied van veiligheid, sociale infrastructuur en openbare ruimte. Destijds werd de conclusie getrokken dat alleen een vernieuwende, integrale meerjarige aanpak soelaas zou kunnen bieden. In samenspraak met alle betrokkenen is het Buurtactieplan Passart 2009-2014 opgesteld.

Het deelproject 'Hartslag in de buurt Passart' binnen het BAP, richt zich op daders en slachtoffers. Er is sprake van diverse dadergroepen. Het gaat om personen die verantwoordelijk zijn woonoverlast, drugshandel, verkeersoverlast, milieudelicten, huiselijk geweld en vermogensdelicten of een combinatie hiervan. Deze daders zijn vaak langdurig werkloos, hebben een minimum bestaansniveau en zoeken vaak hun toevlucht in alcohol of drugs. Ook is er sprake van psychische of psychiatrische problematiek.

Goedwillende buurtbewoners - en vooral de kinderen in gezinnen - zijn slachtoffer.

TE VERWACHTEN EFFECTEN

De te verwachten effecten zijn vertaald in streefcijfers per indicator en worden gemeten via tweejaarlijks burgeronderzoek. De inspanningen op het gebied van veiligheid werpen inmiddels al hun vruchten af: ze hebben op zijn minst een positieve bijdrage geleverd aan de perceptie van de inwoners. Zo zijn de onveiligheidsgevoelens in de buurt tussen 2009 en 2011 sterk gedaald (-12 procent).

Ook is het aantal incidenten per 1000 inwoners ten opzichte van het Heerlens gemiddelde sterk verminderd. Dit betekent onder meer dat de politie veel minder

versie
1

repressief hoeft op te treden. De aanpak levert voor alle samenwerkende partijen inmiddels efficiency- en effectiviteitswinst op. Samenwerkende partijen zijn daarom graag bereid de benodigde uitvoeringscapaciteit te leveren.

EVALUATIE

Het BAP wordt jaarlijks geëvalueerd via een procesevaluatie en tweejaarlijks via monitoring van de voortgang via burgeronderzoek. De inzet en aanpak van het deelproject Hartslag in de buurt Passart worden apart geregistreerd en gemonitord.

Inmiddels zijn de zwaarste problemen in Passart opgelost en kan worden ingezet op reguliere borging van de aanpak.

RANDVOORWAARDEN

Gemeente

De veiligheidsaanpak binnen het BAP maakt zoveel mogelijk gebruik van reguliere capaciteit en vereist een strakke regierol. Deze is neergelegd bij de gemeentelijke projectleider die ook als procesregisseur fungeert. Deze wordt daarbij ondersteund door de gemeentelijke beleidsondersteuner.

De procesmanager van het Veiligheidshuis verzorgt de regievoering op de uitvoering van de instrumenten (ook binnen de kaders van de privacywetgeving) alsook (indien aan de orde) de doorzetting van casuïstiek naar instanties.

Verder is deels extra en/of (geprioriteerde) reguliere inzet nodig van het Flexteam, Bureau Handhaving, en Beheer & Onderhoud. Hierin wordt projectmatig voorzien.

Politie

De politie levert een wijkagent die specifiek voor het project wordt ingezet. De politie is de schakel tussen de dagelijkse uitvoering en de gestructureerde uitvoering op casusniveau. Verder levert zij extra inzet bij overlast als gevolg van drugsgebruik of drugshandel, jongerenproblematiek, verkeersovertredingen en verkeersovertredingen, huiselijk geweld, vermogens- en milieudelicten.

Welzijnsorganisatie Alcander

Op bepaalde onderdelen (opbouwwerk, jongerenwerk en algemeen maatschappelijk werk) wordt, indien nodig, extra inzet ingekocht. Dit ter ondersteuning van de in te zetten instrumenten (Woonomgevingploeg, Casuïstiekoverleg en Buurtbemiddeling).

Er is sprake van een outreachende aanpak, waarbij bewoners huis-aan-huis worden bezocht.

Woonpunt

Woonpunt levert inzet van mensen voor deelname aan de Woonomgevingploeg en het Casuïstiekoverleg.

Extra financiering

De extra benodigde financiering is in 2009 nog gerealiseerd met de GSB III gelden. De tweede fase wordt betaald met de 40+ subsidie.

INSTRUCTIES

De veiligheidsaanpak binnen het BAP is op hoofdlijnen beschreven in het document 'Samen werken aan een veilig Passart: het verhaal van een succesvolle aanpak'. Van de verschillende onderdelen zijn beschrijvingen en/of evaluaties beschikbaar.

De gemeente Heerlen is graag bereid om via workshops, presentaties of bezoeksessies de opgedane ervaringen en kennis over te dragen. U kunt daarvoor contact opnemen met de projectleider van het BAP: A. Akkermans, tel. 045-5603981 of L. Overeem, tel.045-563991.

De resultaten van 'Hartslag in de buurt Passart', wat betreft de aantallen behandelde casussen en acties door casusoverleg, woonomgevingploeg, buurtbemiddeling en outreachend werken zijn beschikbaar. Ook zijn de resultaten beschikbaar van hieraan gekoppelde reguliere extra inzet, zoals inzet Flexteam (gemeentelijk multidisciplinair handhavingsteam), het Veiligheidshuis, de fraudeaanpak en de hennepaanpak).

OVERDRAAGBAARHEID

De veiligheidsaanpak Passart is overdraagbaar als aan een aantal randvoorwaarden wordt voldaan. Zo heeft het project in Heerlen voldoende politiek draagvlak en kan het bovendien rekenen op subsidiegelden.

'Hartslag in de buurt Passart' is inmiddels uitgerold naar een buurt in het stadsdeel Hoensbroek. Ook hier is de aanpak succesvol. Deze aanpak is beschreven in het Plan 'Hart voor Hoensbroek'.